

**Bio
Monitor
4CAP**

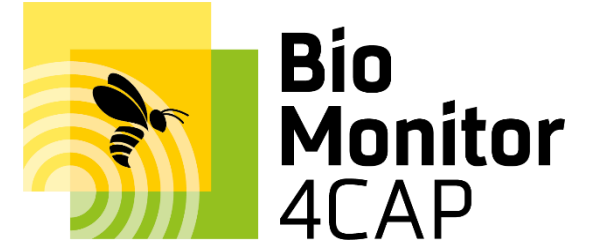
Suomalaisten viljelijöiden ja maatalousneuvojen käsityksiä maatalousympäristöjen monimuotoisuushaasteista

Tiia Kolari, Traci Birge & Toni Ryyänen

Ruralia-instituutti, Helsingin yliopisto

Maatalous on yksi luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen ajureista (IPBES)

Osittain luonnontilaiset elinympäristöt ja laajaperäinen maatalous – suuri lajien ja niittyluontotyyppien määrä

Maatalouden tehostaminen – lajien ja niittyluontotyyppien asteittainen väheneminen

Maatalouden tehotuotanto – suuri ravinnemäärien käyttö, lajien ja niittyluontotyyppien huomattava väheneminen

Luonnon monimuotoisuuden strategiset dokumentit

- EU:n Biodiversiteetti strategia 2030, Pelloilta pöytään -strategia
- Suomen kansallinen luonnon monimuotoisuusstrategia ja toimintasuunnitelma 2024-2035

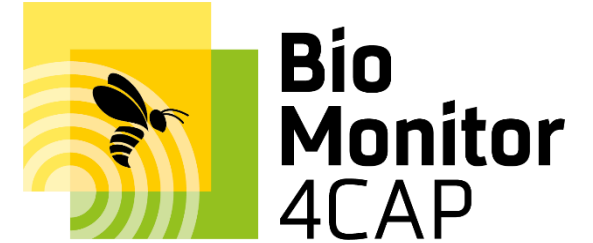
Millaisia monimuotoisuuteen liittyviä haasteita viljelijät ja maatalousneuvojat nostavat esiin?

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

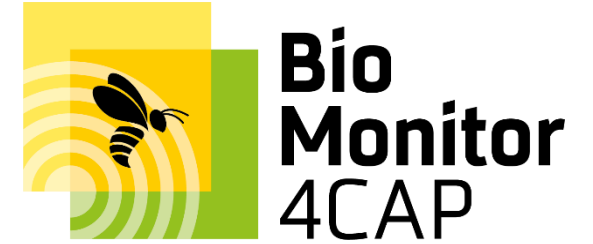
Funded by
the European Union

Tutkimuksen tausta

- ❖ BioMonitor4CAP –hanke
- ❖ Viljelijät keskeisessä roolissa maaseutu ympäristöjen monimuotoisuuden suojelemisessa (Klebl et al., 2024)
- ❖ Viljelijöiden monimuotoisuuskäsityksiä on tutkittu useista näkökulmista
 - ❖ Monimuotoisuuden tarkastelut käsitteellisten ja eri merkitysten näkökulmista (Kelemen et al., 2013; Allen et al., 2018; Moroder & Kernecker, 2022; Klebl et al., 2024)
 - ❖ Viljelijöiden tietämys maaperän monimuotoisuudesta ja hyönteisten tuottamista ekosysteemipalveluista (Pauli et al., 2016; Rawluk & Saunder, 2019) on pääosin vähäistä
 - ❖ Luontokatoa aiheuttavien tekijöiden tunnistaminen ja näkemykset suojelumenetelmistä (Kelemen et al., 2013; Wezel et al., 2021)

Teoreettinen näkökulma

- ❖ Sosioekologinen siirtymä (Loorbach et al., 2017; Brand & Wissen, 2017; Feola & Jaworska, 2019; Elnaklah & AlWaer, 2024) maaseutu ympäristöjen monimuotoisuuden kehittämisessä
 - ❖ Tarkastelee (maatalous-)järjestelmän kykyä muuttua
 - ❖ Sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen ulottuvuus ovat kietoutuneet yhteen
 - ❖ Sosiaaliset toimijat ja talous keskeisiä tekijöitä muutoksessa
 - ❖ Sosioekologista siirtymää on tarkasteltu mm. urbaanissa (Mat et al., 2016) ja maatalousjärjestelmässä (Linàs et al., 2021)
- ❖ Sosioekologinen siirtymä tutkimusnäkökulmana
 - ❖ Millaisia kipukohtia viljelijöiden ja neuvojen kohtaamat monimuotoisuushaasteet nostavat esiin, joihin tarttumalla voitaisiin siirtyä kohti monimuotoisuutta tukevaa maataloutta?

Fokusryhmähaastattelut

- ❖ 21 osallistujaa (10 miestä, 11 naista)
- ❖ 6 tavanomaista ja 9 luomuviljelijää
- ❖ 1 pariskunta, 2 viljelijä-neuvojaa
- ❖ Fokusryhmän kesto n. 2h, toteutus marras-joulukuu 2023
- ❖ 164 tekstiksi litteroitua sivua
- ❖ Seitsemän haastatteluteemaa, joista analysoitiin **monimuotoisuushaasteisiin** liittyvää puhetta

Laadullinen temaattinen analyysi

**Bio
Monitor**
4CAP

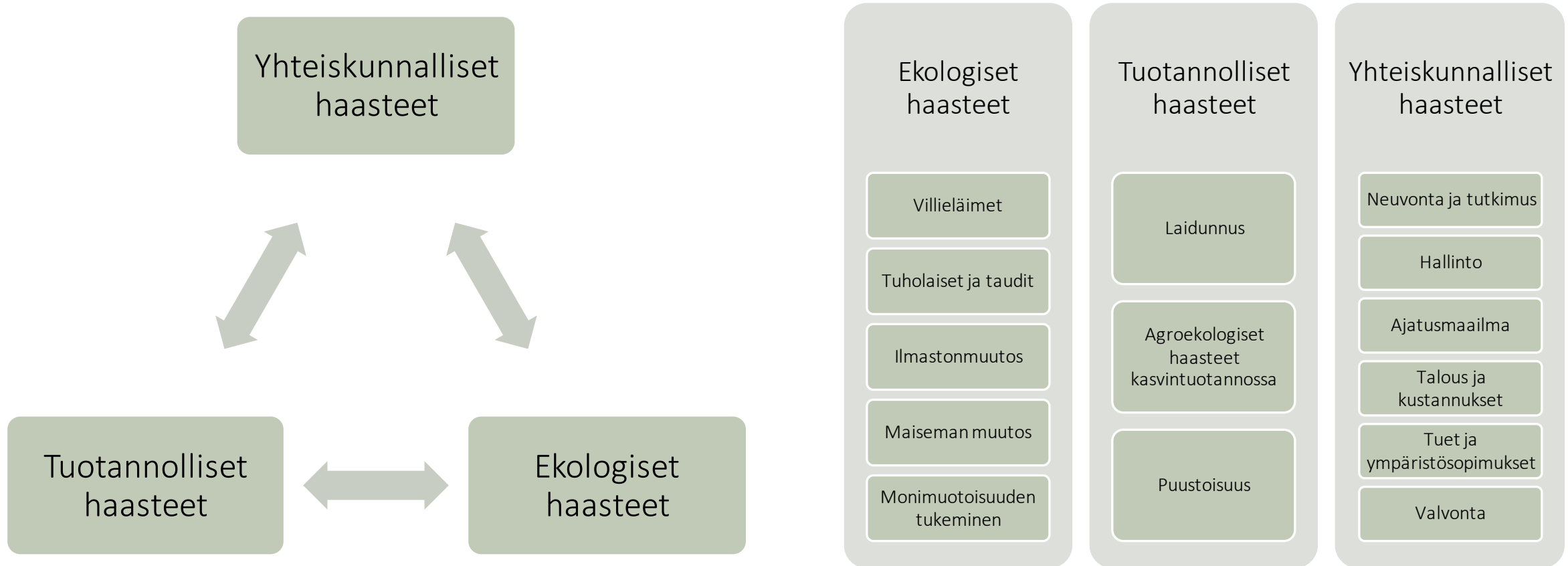
Litteroidun aineiston koodaus Atlas.ti:ssä

Samankaltaiset koodit yhdistettiin 15 kategoriaksi

Kategorioita yhdistelemällä koottiin kolme teemaa

113 koodia → 15 kategoriata → 3 teemaa

Tulokset - teemat

Tulokset: ekologiset haasteet

Ekologiset haasteet

Villieläimet

"Meillä on ainakin nyt semmoinen, että jos (...) isot vahingot toistuu, mitä viime kesänä oli, niin sitten mä seuraavaksi vaan kysyn, miten tästä voi (...) peruuttaa pois, että mä oon nyt sitoutunut tällaisiin ja tällaisiin ja mulla on näin ja näin paljon näitä alueita, mutta eihän (...), järkihän siinä menee ja terveys, jos (...) tää jatkuu tällaisena, että se on ihan oikeasti (...) todella vakava asia (...) ainakin nyt lampaiden laiduntamisen suhteen." - Viljelijä

Tuholaiset ja taudit

"Mun mielestä koko Suomi pusikoituu niin totaalisesti ettei tästä tule kohta yhtään mitään. Mutta meidän aukeaki, niin onhan se ihan järkyttävä, jos katsoo valokuvaa 70-80 -luvulta samasta paikasta tai katsoo nyt, niin eihän tää ole enää peltoaukea, kun tää on peltopusikkoaukea" -Neuvoja

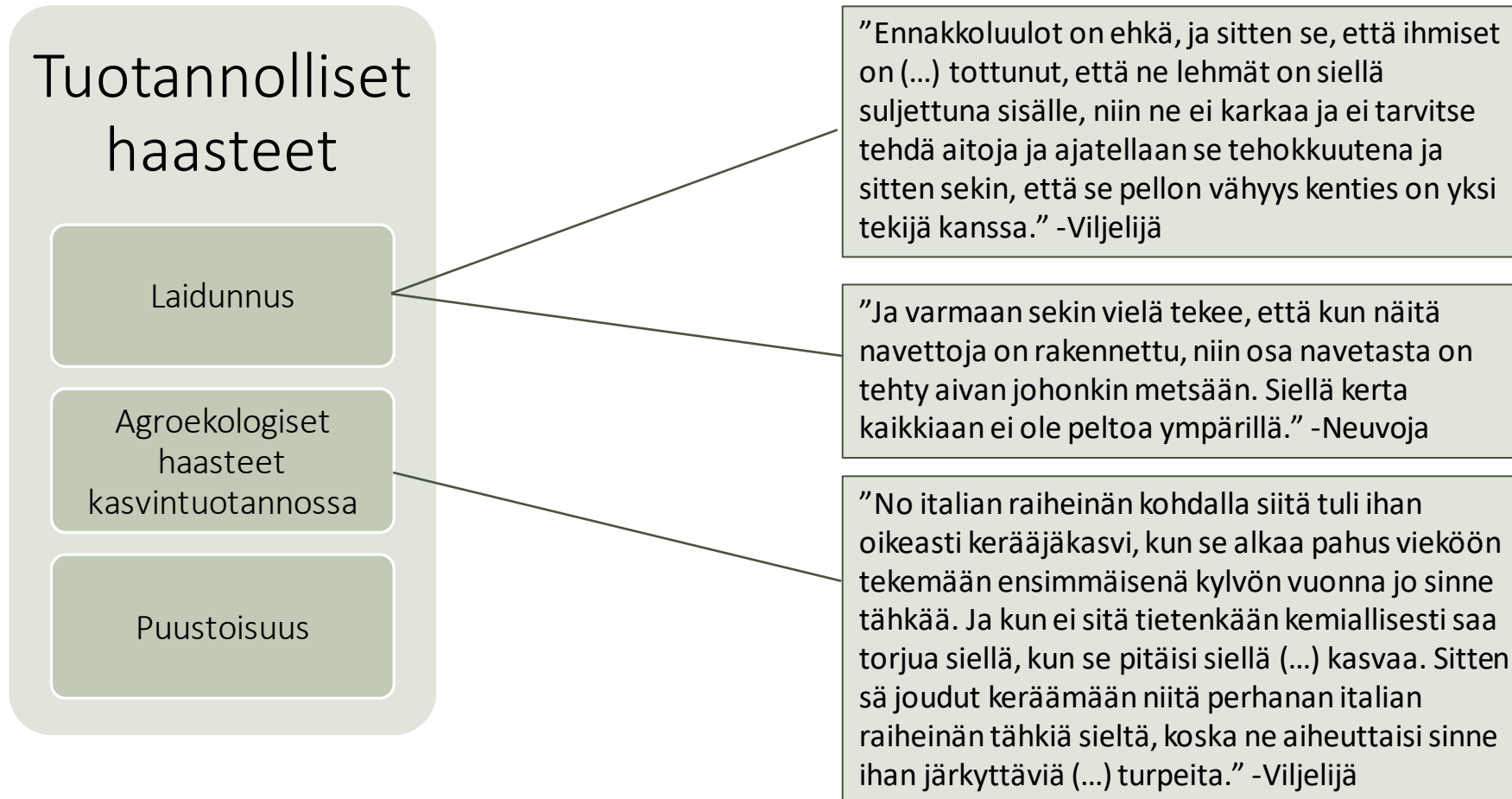
Ilmastonmuutos

Maiseman muutos

"Mutta kyllähän se pitkässä juoksussa kuitenkin se sitten takaisin antaa, mutta se ei ole ihan mikään vuoden kahden juttu, että kyllä se pitkä juoksu on varmaan se 10 vuotta" -Viljelijä

Monimuotoisuuden tukeminen

Tulokset: tuotannolliset haasteet

Tulokset: yhteiskunnalliset haasteet

Yhteiskunnalliset haasteet

Neuvonta ja tutkimus

Hallinto

Ajatusmaailma

Talous ja kustannukset

Tuet ja ympäristösopimukset

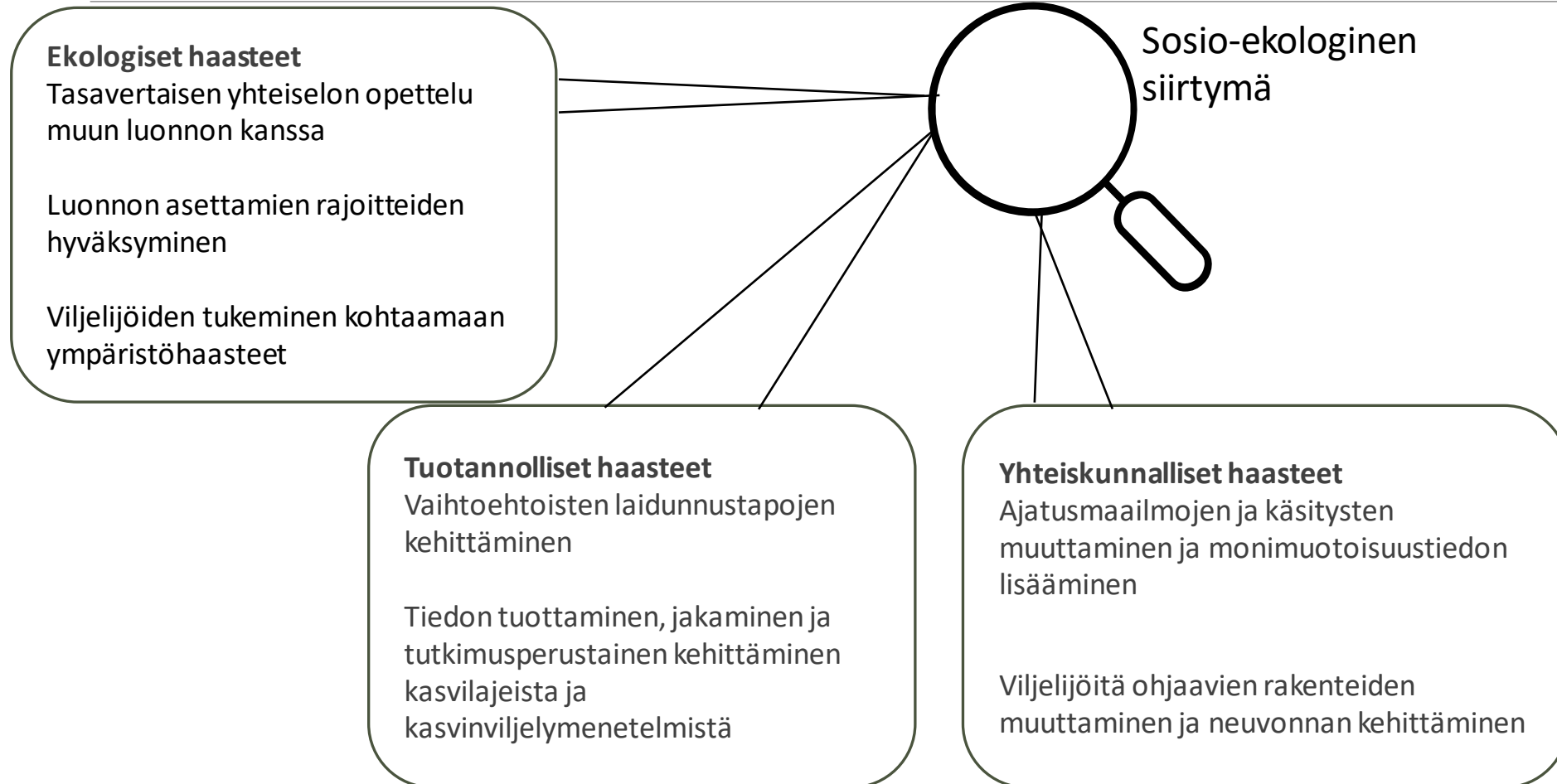
Valvonta

"No kyllä mä ton tunnistan, mitä tuosta (...) hallinnon vaatimuksista tässä nyt on kritiikkiä tullut. Mä itse oon ollut siis pelto (...) valvojana ja kyllähän se on (...) tosi semmoinen mustavalkoinen maailma. Justiin tämä, että (...) pientareet pitää olla ajettuna alas" -Viljelijä

"Sitä ei (...) tuolla päättäjien tasolla vielä kukaan ole ymmärretty, että meidän perinnemaisemat on hyvinkin erilaisia kun mitä tuolla Etelä-Euroopassa ne perinnemaisemat on." -Neuvoja

"Monimuotoisuuden vaaliminen konkretisoituu suurempana kustannuksena. Sen mä oon ainakin niin kuin itse huomannut, että kun sitä yrittää mahdollisimman paljon vaalia sitä monimuotoisuutta, niin kyllähän se euroja kysyy, aivan pirusti suoraan sanoen." -Viljelijä

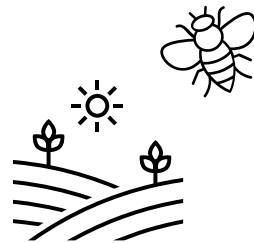
Johtopäätökset

Kiitos

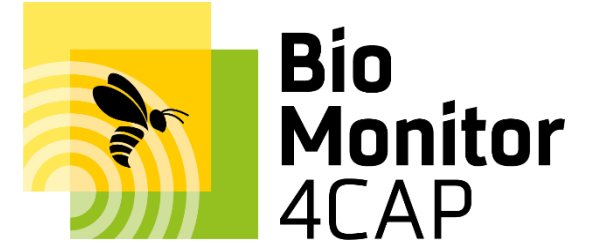
Tiia Kolari

tiia.kolari@helsinki.fi

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or ID: 101081964. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Lähteet

Allen, K. E., Quinn, C. E., English, C., and Quinn, J. E. (2018). Relational values in agroecosystem governance. *Current Opinion in Environmental Sustainability*, 35:108–115

Brand, U. and Wissen, M. (2017). Socio-ecological transformation. *The International Encyclopedia of Geography*. DOI: 10.1002/9781118786352.wbieg0690

Elnaklah R and AlWaer H (2024). Editorial: Pathways to sustainable futures: innovations in socio-ecological transition. *Proceedings of the Institution of Civil Engineers – Urban Design and Planning* 177(2), 43–44, <https://doi.org/10.1680/jurdp.2024.177.2.43>

Euroopan tilintarkastustuomioistuin. (2020). Viljelyalueiden biologinen monimuotoisuus: laskusuunnassa YMP:stä saadusta rahoituksesta huolimatta. Euroopan Unionin julkaisutoimisto.

Feola, G. and Jaworska, S. (2019). One transition, many transitions? A corpus-based study of societal sustainability transition discourses in four civil society's proposals. *Sustainability Science*, 14, 1643–1656. <https://doi.org/10.1007/s11625-018-0631-9>

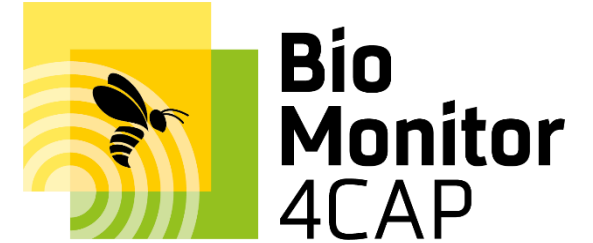
IPBES. (2019). Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (Version 1). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.6417333>

Kelemen, E., Nguyen, G., Gomiero, T., Kovács, E., Choisis, J-P., Choisis, N., Paoletti, M.G., Podmaniczky, L., Ryschawy, J., Sarthou, J-P., Herzog, F., Dennis, P. and Balázs, K. (2013). Farmers' perceptions of biodiversity: Lessons from a discourse-based deliberative valuation study. *Land Use Policy* 35, 318–328. <http://dx.doi.org/10.1016/j.landusepol.2013.06.005>

Khatri, D., Paudel, D., Poudyal, B.H., Khatri, S., Poudel, D.P. and Kristina Marquardt, K. (2024). Examining socio-ecological transitions and new human-wildlife relations in farming landscapes of the Nepal Himalaya. *Journal of Agrarian Change*, e12594. <https://doi.org/10.1111/joac.12594>

Lähteet

Klebl, F., Parisi, A., Häfner, K., Adler, A., Barreiro, S., Bodea, F. V., Brönnimann, V., de Vries, J. P. R., Santos, A. D., Hood, A. S. C., Melts, I., Popa, R., Vajna, F., Velado-Alonso, E. and Kernecker, M. L. (2024). How values and perceptions shape farmers' biodiversity management: Insights from ten European countries. *Biological Conservation*, 291, 110496. <https://doi.org/10.1016/j.biocon.2024.110496>.

Llinàs, O.F., Aragay, E.T., Mas, I.M., Jover-Avellà, G. ja López, J.M. (2021). Socio-ecological transition in a Mediterranean agroecosystem: What energy flows tell us about agricultural landscapes ruled by landlords, peasants and tourism (Mallorca, 1860-1956-2012). *Ecological Economics*, 190, 107206. <https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2021.107206>.

Loorbach, D., Frantzeskak, N. and Avelino, F. (2017). Sustainability Transitions Research: Transforming Science and Practice for Societal Change. *The Annual Review of Environment and Resources*, 42, 599–626. <https://doi.org/10.1146/annurev-environ-102014-021340>

Mat, N., Cerceau, J., Shi, L., Park, H-S., Junqua, G., Lopez-Ferber, M. (2016). Socio-ecological transitions toward low-carbon port cities: trends, changes and adaptation processes in Asia and Europe. *Journal of Cleaner Production*, 114, 362-375. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2015.04.058>

Moroder, A.M. and Kernecker, M.L. (2022). Grassland farmers' relationship with biodiversity: a case study from the northern Italian Alps. *Ecosystems and People*, 18(1), 484-497, DOI: 10.1080/26395916.2022.2107080

Pauli, N., Abbott, L. K., Negrete-Yankelevich, S. and Andrés, P. (2016). Farmers' knowledge and use of soil fauna in agriculture: a worldwide review. *Ecology and Society* 21(3):19. <http://dx.doi.org/10.5751/ES-08597-210319>

Rawluk, A. and Saunders, M.E. (2019). Facing the gap: exploring research on local knowledge of insect-provided services in agroecosystems. *International Journal of Agricultural Sustainability*, 17(1). DOI: 10.1080/14735903.2019.1567244

Wezel, A., Stöckli, S., Tasser, E., Nitsch, H. and Vincent, A. (2021). Good Pastures, Good Meadows: Mountain Farmers' Assessment, Perceptions on Ecosystem Services, and Proposals for Biodiversity Management. *Sustainability*, 13, 5609. <https://doi.org/10.3390/su13105609>

